

— la *h* per a marcar l'hiat en els mots cultes¹ —, malgrat que això provocarà incongruències en l'aplicació de la seva reforma al gascó, on la *h* és efectivament pronunciada. Una mostra més de l'afany d'Alibert per a aconseguir amb la seva reforma «una intercomprensió mai aisida entre los Occitans dels dos penjals dels Pirinèus».² Sobre aquest aspecte hauria valgut la pena d'indicar que la reforma alibertina ha tingut fins ara ben poca acollida: no hi ha un públic lector català de la literatura en occità.³ És clar que un canvi en la política cultural de les terres catalanes podria actualitzar en qualsevol moment els ideals alibertins.

En relació amb la difusió del francès per part de l'estat, l'autor indica que «Man darf die staatliche Intervention zuungunsten der ethnischen Sprachen nicht nur im negativen Lichte sehen» (pàg. 353). Hi discrepo: la intervenció de l'estat contra les llengües ètniques només ha estat negativa. La difusió de la cultura sota la intervenció de l'estat s'hauria pogut fer perfectament en occità, sense cap necessitat del francès i tota la seqüela d'alienacions que se'n deriven. Quant a la tronada teoria de la llengua-pont aplicada al català calia una posició crítica per part de l'autor (cf. pàg. 18).

Són molt útils els resums de la pàg. 260 sobre la gènesi de la codificació occitana; de les pàgs. 343-344 sobre els diferents àmbits on es fa servir l'occità: escassetat de l'escriptura i que, quan existeix, arriba a extrems com els d'alguns escriptors occitans que no parlen la llengua,⁴ migradesa de les manifestacions públiques de la llengua (ràdio, televisió, diaris), ús de la llengua quasi només en el cercle familiar i de grups o cenacles rurals, més sovint masculins, reducció temàtica de la llengua a la vida camperola, l'esport i la política local; de la pàg. 350 sobre els diferents codis lingüístics emprats per un mateix parlant a Occitània: francès escrit, francès popular, francès regional, occità local, occità escrit, i, a la pàg. 358, sobre els diferents nivells de coneixement de l'occità per part dels parlants: des de qui parla normalment occità fins a qui el parla ocasionalment, qui el sap però no el parla si no cal, qui no el sap ni el parla, però presenta un fort substrat occità en el seu francès, l'anomenat «occitan residual»,⁵ i qui parla francès sense substrat occità.

L'obra marca una fita dins els estudis de l'occità modern.

Artur QUINTANA I FONT

ION COTEANU: *Stilistica funcțională a limbii române. Stil, stilistică, limbaj*. București. Editorial de l'Acadèmia de la República Socialista de Romania, 1973. 204 pàgs.

Aquest treball, dedicat a estudiar l'estilística funcional de la llengua romanesa, ens presenta, en un conjunt unitari, les preocupacions entorn dels problemes tècnics

1. *Vehicul* i no *veicul* amb la *h* mantinguda en occità no pas per raons etimològiques, sinó només per a indicar l'hiat d'acord amb el català; en català la *h* es etimològica i marca també l'hiat: hom escriu en aquesta llengua *vehicle* i no *veicle*.

2. LOÏS ALIBERT, *Gramatica occitana segons los parlars lengüadocians* (Montpelhièr 1976), pàg. xxxiv.

3. Hi ha hagut tanmateix alguna provatura per a crear aquest públic. N'és una mostra el *Petit cançonier d'oc* d'ALAN WARD, publicat a Barcelona l'any 1963, i les notes que l'acompanyen per a facilitar-ne la lectura als catalans.

4. Perquè no en són capaços o per refús, per aquella actitud definida com «écrire en langue d'oc, d'accord, mais je refuse de parler patois» que criticava a «Viure» Leon Cordas (cf. «Viure», núm. 7, pàg. 6).

5. Cf. JOAN LARZAC, «Viure», núm. 18-19, pàg. 29.

i pràctics de l'estilística de tipus lingüístic, que són presents des de fa molts anys, d'una manera més o menys continuada, en els escrits de Ion Coteanu.

Per tal de definir l'objecte del seu estudi — és a dir, l'estilística — l'autor adopta l'accepció més àmplia del terme, la d'«estudi de la llengua en acció» o d'«investigació de com els parlants utilitzen llur idioma en una circumstància o en una altra». «L'ús de la llengua», indica Coteanu, «representa un moviment permanent d'adaptació de l'estructura de l'idioma a les necessitats sòcio-culturals dels parlants. Els resultats més importants d'aquest moviment són els llenguatges i els estils, és a dir, una sèrie de subconjunts que es distingeixen més o menys entre ells en funció de l'objecte lingüístic expressat. El paper de l'estilística funcional consisteix a descobrir-los, explicar-los i comparar-los» (pàg. 9).

El primer capítol del llibre és purament teòric i és titulat *Principis per a una teoria de l'estil*; tracta principalment d'aclarir la terminologia emprada i d'introduir nous conceptes, necessaris per a la demostració, com és ara el d'*idiosstil*, considerat per l'autor diferent (quant al significat) d'allò que sol ésser anomenat *estil individual* o *llengua d'un autor*. Són particularment interessants els paràgrafs dedicats a una reinterpretació del signe i del símbol verbals, a la definició del missatge com a unitat bàsica de l'estilística funcional, a la conversió (dins el missatge) de certes regles facultatives en normes obligatòries, a la relació que hi ha entre la denotació i la connotació, etc.

El segon capítol — titulat *Determinació dels llenguatges i estils* —, tracta de construir un model funcional de la llengua que expliqui el paper que tenen en l'ús diversos conjunts i subconjunts lingüístics. Així, com subratlla l'autor, «la investigació, en el mateix capítol, de diverses opinions sobre l'estil, ens ha demostrat que entre l'estil com a noció i la seva realització pot ésser establerta la mateixa relació que entre la llengua com a esquema i els seus aspectes concrets, la qual cosa vol dir que l'estil no és de cap de les maneres identificable amb el missatge i que el paper dels factors que integren el procés de comunicació, presents també en l'acte d'estil, han d'ésser interpretats tenint en compte tant cadascun en particular com tots junts» (pàg. 9).

Una preocupació bàsica d'aquest capítol ha estat la recerca d'un punt fix (o almenys estable) per a les referències estilístiques, que l'autor descobreix en el que anomena *diasistema*, capaç d'oferir suggeriments interessants per a un eventual enfocament transformacional de la qüestió de l'estil.

El tercer (i darrer) capítol del llibre de Coteanu porta com a títol *El llenguatge popular* (referit al romanès actual), i té un caràcter podríem dir aplicatiu, d'investigació concreta i aprofundida (totalment exempta dels prejudicis que solen operar en la crítica d'aquesta mena de creacions) d'un tipus determinat de llenguatge, en aquest cas el popular. D'altra banda, la intenció de l'autor és de continuar investigant d'una manera similar, en els seus propers treballs, en altres menes de llenguatges.

En la conclusió del seu treball, Ion Coteanu subratlla, entre altres coses, que en la seva demostració partí de la premissa que «la relació entre l'estructura general d'una llengua i les exigències amb què aquesta llengua s'enfronta constitueix la funció lingüística més important que es manifesta en les variades formes de l'ús. Per tant, en la investigació empresa, *funcional* significa *sòcio-funcional*, o, dit d'una altra manera, *sòcio-cultural* i *funcional* alhora» (pàg. 189). Després d'un breu resum en anglès, el llibre es clou amb un índex detallat de matèries i d'autors, que en faciliten certament el maneig.

Domnița DUMITRESCU